

*De financiële gevolgen
van de verkiezingsuitslag
van 25 mei 2014 voor de
Vlaamse politieke partijen*

Jef Smulders en Bart Maddens

Inleiding en belangrijkste resultaten

In deze nota berekenen we wat de financiële gevolgen zijn van de verkiezingsuitslag van 25 mei 2014 voor de Vlaamse politieke partijen.¹ Hieronder geven we eerst weer (1) hoeveel directe overheidsinkomsten elke partij wint of verliest en (2) hoeveel door het parlement betaalde medewerkers elke partij wint of verliest. Daarna volgt de technische uitleg bij deze berekeningen.²

De belangrijkste vaststellingen kunnen als volgt worden samengevat:

- Het verkiezingsresultaat van **N-VA** weerspiegelt zich ook in de overheidsinkomsten van de partij: die stijgen tot 12,2 miljoen euro per jaar. Dat is ruim 4 miljoen meer dan wat de partij tot nu toe van de overheid ontving.
- Het personeelsbestand van N-VA in de verschillende parlementen wordt uitgebreid met meer dan 50 medewerkers (die door de parlementen ter beschikking worden gesteld). Dat brengt het totaal op 160 parlementaire medewerkers.
- **Vlaams Belang** verliest niet alleen stemmen, maar ook overheidsinkomsten. De jaarlijkse publieke inkomsten voor de partij worden meer dan gehalveerd en lopen terug van 4,5 miljoen euro tot 2 miljoen euro.
- Vlaams Belang houdt nauwelijks 20 parlementaire medewerkers over. De partij had aanvankelijk van 59 medewerkers en verliest dus twee derde van haar personeel in de parlementen.
- De **traditionele partijen** (CD&V, Open Vld en sp.a) boeken een bescheiden winst op vlak van overheidsinkomsten. Dit kan voor een stuk toegeschreven worden aan de hervorming van de regels voor de toekenning van overheids subsidies op federaal niveau. Op dit niveau nemen de inkomsten voor de drie traditionele partijen toe, terwijl CD&V en sp.a op regionaal niveau overheidsinkomsten verliezen. Globaal genomen leidt dit tot een toename van de inkomsten.
- Op vlak van parlementaire medewerkers moeten de traditionele partijen licht inleveren: ze verliezen elk tussen één en vijf medewerkers. Hun personeelsbestand blijft hierdoor relatief stabiel.
- De inkomsten van **Groen** nemen toe, zowel op federaal als op regionaal niveau. Hierdoor lopen de jaarlijkse overheidsinkomsten op tot ruim 3 miljoen euro. Op vlak van personeel mag de partij 4,5 extra parlementaire medewerkers aanwerven.
- Aangezien **LDD** in geen enkel parlement meer vertegenwoordigd is, verliest deze partij al haar overheidsinkomsten en parlementaire medewerkers.

---

¹ De unitaire PVDA/PTB wordt buiten beschouwing gelaten, ook al behaalde deze partij twee zetels in de Kamer. Aangezien we echter geen inschatting maken van de regionale overheidsinkomsten aan Franstalige zijde, kunnen we van deze partij geen volledig beeld geven.

² We baseren ons hiervoor op de verdeling van de stemmen en de hieruit afgeleide zetelverdeling zoals die bekend is op 26 mei om 8u30. Aangezien zowel de federale als de regionale dotatie berekend wordt op basis van het aantal stemmen per partij, zal dit uiteindelijke bedrag nog iets hoger liggen dan hier gerapporteerd wordt.

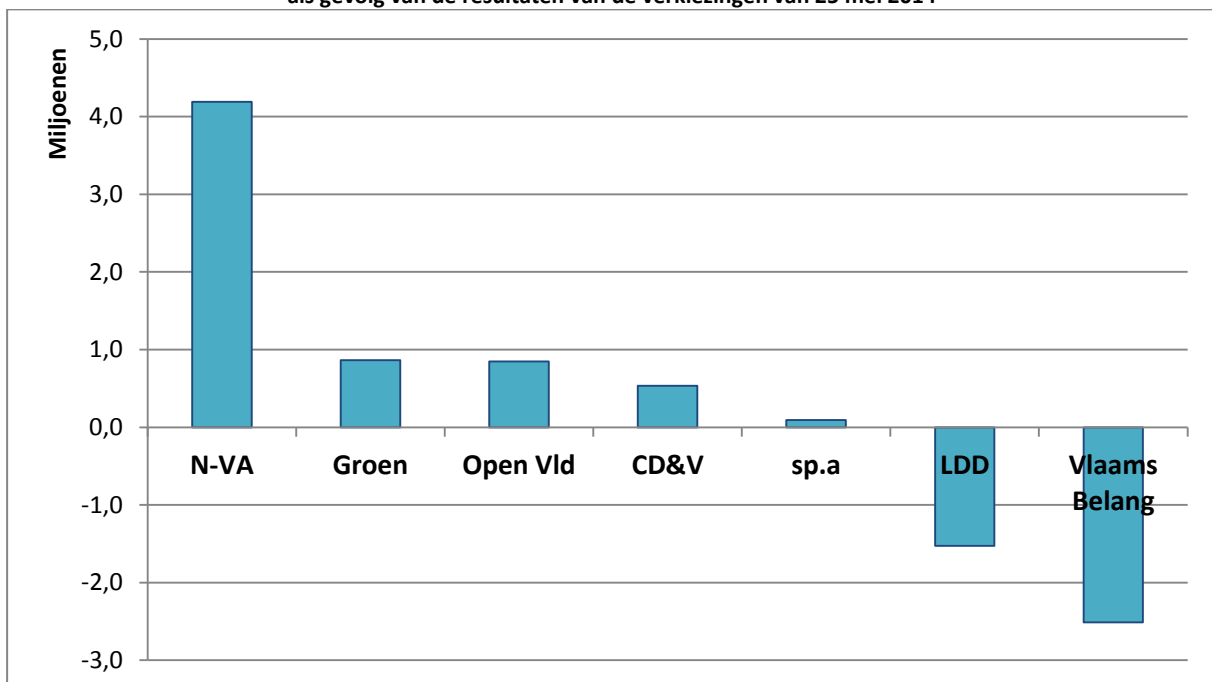
1. Directe overheidsinkomsten (dotaties en fractietoelagen)

In onderstaande tabel en grafiek wordt weergegeven hoeveel directe overheidsinkomsten de Vlaamse politieke partijen op jaarbasis winnen of verliezen als gevolg van de verkiezingsuitslag van 25 mei.

Tabel 1: Jaarlijkse overheidsinkomsten van de Vlaamse politieke partijen, vóór en na de verkiezingen van 25 mei, en het verschil

	Overheidsinkomsten vóór 25 mei	Overheidsinkomsten na 25 mei	Vershil
N-VA	8.052.561,01	12.243.297,26	+ 4.190.736,25
CD&V	6.622.188,00	7.154.519,38	+ 532.331,38
Open Vld	5.029.552,39	5.878.514,61	+ 848.962,22
sp.a	5.255.780,11	5.347.627,33	+ 91.847,22
Groen	2.273.563,29	3.138.494,98	+ 864.931,69
Vlaams Belang	4.558.327,43	2.044.363,96	- 2.513.963,47
LDD	1.526.025,94	0,00	- 1.526.025,94
TOTAAL	33.317.998,17	35.806.817,52	

Grafiek 1: Vershil in jaarlijkse overheidsinkomsten van de Vlaamse politieke partijen, als gevolg van de resultaten van de verkiezingen van 25 mei 2014

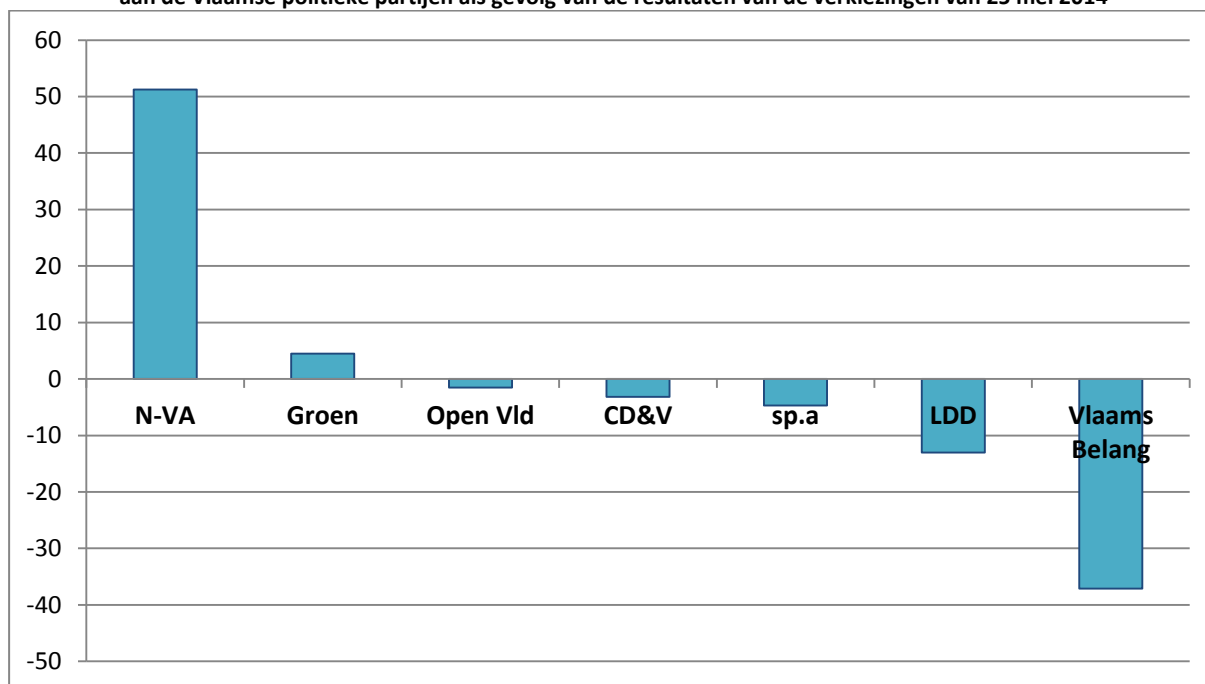
2. Personeel

In onderstaande tabel en grafiek wordt weergegeven hoeveel parlementaire medewerkers (die door de verschillende parlementen ter beschikking worden gesteld) de Vlaamse politieke partijen zouden winnen of verliezen als gevolg van de verkiezingsuitslag van 25 mei.

Tabel 2: Aantal door de parlementen ter beschikking gestelde personeelsleden aan de Vlaamse politieke partijen, vóór en na de verkiezingen van 25 mei, en het verschil

	Personeelsleden vóór 25 mei	Personeelsleden na 25 mei	Vershil
N-VA	108,35	159,60	+ 51,25
CD&V	97,85	94,70	– 3,15
Open Vld	77,15	75,60	– 1,55
sp.a	73,65	68,95	– 4,70
Groen	31,25	35,75	+ 4,50
Vlaams Belang	59,05	21,95	– 37,10
LDD	13,05	0,00	– 13,05

Grafiek 2: Verschil in aantal door de parlementen ter beschikking gestelde personeelsleden aan de Vlaamse politieke partijen als gevolg van de resultaten van de verkiezingen van 25 mei 2014

3. Technische uitleg

3.1. Dotaties en fractietoelagen

De politieke partijen worden voor 75,2 % gefinancierd door de overheid.³ Aangezien die financiering wordt berekend op basis van de electorale sterkte van de politieke partijen, heeft een verkiezingsuitslag belangrijke implicaties voor de inkomsten van de politieke partijen.

- 63,6% van de overheidssubsidies aan de Vlaamse partijen wordt toegekend op federaal niveau (39,2% federale dotatie, 13,8% fractietoelagen Kamer en 10,6% fractietoelagen Senaat). Deze inkomsten wijzigen als gevolg van het resultaat van de federale verkiezingen.
- 36,4% van de overheidsinkomsten worden toegekend op Vlaams niveau (24,0% Vlaamse dotatie en 12,4% fractietoelagen in het Vlaams Parlement, het Brussels Parlement en de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie). Deze inkomsten wijzigen als gevolg van het resultaat van de regionale verkiezingen.

a) Federale dotatie en fractietoelagen

Naar aanleiding van de hervorming van de Senaat in het kader van de zesde staatshervorming zijn de wettelijke bepalingen inzake de toekenning van overheidssubsidies op federaal niveau grondig gewijzigd. Deze nieuwe regels, zoals ze na de verkiezingen van 25 mei van toepassing zullen zijn, worden in onderstaande tabel samengevat.⁴

	Bedrag	Voorwaarde
Dotatie Kamer	175.030 euro 2,99 euro per stem	Ten minste één verkozene in de Kamer
	70.010 euro 1,20 euro per stem	Ten minste één lid in de Senaat
Fractietoelagen Kamer	60.490 euro per lid	Fractie van ten minste vijf leden
Fractietoelagen Senaat	22.060 euro per lid	Fractie vertegenwoordigd in ten minste één vaste commissie
	19.580 euro per lid	Overige fracties

³ Berekend op basis van de boekhoudingen van de partijen voor het boekjaar 2012.

⁴ Geïndexeerde bedragen, op basis van de in april 2014 geldende index. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de aanpassing van de dotaties en fractietoelagen aan de schommelingen van het indexcijfer op federaal niveau al sinds 2012 bevroren is.

In eerste instantie hebben we berekend wat de Vlaamse partijen in 2014 op federaal niveau zouden hebben ontvangen op basis van de uitslag van de verkiezingen van 2010, met toepassing van de index geldig in april 2014 en de *oude regeling* voor het toekennen van overheidssubsidies.

	Stemmen Kamer	Stemmen Senaat	Zetels Kamer	Zetels Senaat	Dotatie	Fractie- toelagen	Totaal
N-VA	1.135.617	1.268.780	27	14	3.766.876,41	2.655.382,17	6.422.258,58
CD&V	707.986	646.375	17	7	2.198.263,64	1.511.788,31	3.710.051,95
Open Vld	563.873	533.124	13	6	1.813.796,38	1.213.162,65	3.026.959,03
sp.a	602.867	613.079	13	7	1.991.490,21	1.301.391,48	3.292.881,69
Groen	285.989	251.546	5	2	978.035,28	419.641,77	1.397.677,05
Vl. Belang	506.697	491.547	11	4	1.666.272,66	931.506,58	2.597.779,24
LDD	150.577	130.779	1	0	595.338,26	0,00	595.338,26

Vervolgens hebben we berekend wat de Vlaamse partijen in 2014 op federaal niveau zouden ontvangen, moest voor het hele jaar de uitslag van de verkiezingen van 25 mei 2014 geldig zijn geweest, met toepassing van de index geldig in april 2014 en de *nieuwe regeling* voor het toekennen van overheidssubsidies.

	Stemmen Kamer	Zetels Kamer	Zetels Senaat	Dotatie	Fractie- toelagen	Totaal
N-VA	1.339.451	34	13	5.847.730,02	2.343.407,89	8.191.137,91
CD&V	767.356	18	8	3.454.757,33	1.265.280,24	4.720.037,57
Open Vld	638.569	14	5	2.916.063,98	957.147,65	3.873.211,63
sp.a	573.753	13	5	2.644.950,06	896.657,65	3.541.607,71
Groen	343.314	5	2	1.681.064,28	342.012,80	2.023.077,08
Vlaams Belang	241.013	3	2	1.253.157,21	39.562,80	1.292.720,01
LDD	28.414	0	0	0,00	0,00	0,00

In onderstaande tabel geven we ten slotte de verschillen in overheidsinkomsten op federaal niveau op jaarbasis per partij weer. Deze verschillen zijn het gevolg van enerzijds de verschillen in verkiezingsresultaten tussen 2010 en 2014, en anderzijds van de nieuwe regeling voor het toekennen van overheidssubsidies aan de partijen.

	Federale overheids- inkomsten vóór 25 mei	Federale overheids- inkomsten na 25 mei	Vershil
N-VA	6.422.258,58	8.191.137,91	+ 1.768.879,33
CD&V	3.710.051,95	4.720.037,57	+ 1.009.985,62
Open Vld	3.026.959,03	3.873.211,63	+ 846.252,60
sp.a	3.292.881,69	3.541.607,71	+ 248.726,02
Groen	1.397.677,05	2.023.077,08	+ 625.400,03
Vlaams Belang	2.597.779,24	1.292.720,01	– 1.305.059,23
LDD	595.338,26	0,00	– 595.338,26

b) Regionale dotatie en fractietoelagen

De regels inzake de toekenning van overheidssubsidies op regionaal niveau zijn niet gewijzigd als gevolg van de hervorming van de Senaat. Hier zijn dus nog steeds dezelfde regels van toepassing als na de vorige verkiezingen. Zij worden in onderstaande tabel samengevat.⁵

	Bedrag	Voorwaarde
Dotatie Vlaams Parlement	80.320 euro 1,93 euro per stem	Fractie van ten minste vijf leden
Fractietoelagen Vlaams Parlement	30.700 euro per lid	Fractie van ten minste drie leden
Fractietoelagen Brussel Parlement	14.040 euro per lid	-
Fractietoelagen Raad VGC	7.670 euro per lid	-

In eerste instantie hebben we berekend wat de Vlaamse partijen in 2014 op regionaal niveau zouden hebben ontvangen op basis van de uitslag van de verkiezingen van 2009 en de index geldig in april 2014.⁶

	Stemmen VP	Zetels VP	Zetels BHP	Dotatie VP	Fr.toelagen VP	Fr.toelagen BHP	Totaal
N-VA	537.040	16	1	1.117.363,22	491.229,60	21.709,61	1.630.302,43
CD&V	939.873	31	3	1.895.249,86	951.757,36	65.128,83	2.912.136,05
Open Vld	616.610	21	4	1.271.016,07	644.738,85	86.838,43	2.002.593,36
sp.a	627.852	19	4	1.292.724,83	583.335,15	86.838,43	1.962.898,42
Groen	278.211	7	2	617.554,07	214.912,95	43.419,22	875.886,24
Vlaams Belang	628.564	21	1	1.294.099,73	644.738,85	21.709,61	1.960.548,19
LDD	313.176	8	0	685.072,88	245.614,80	0,00	930.687,68

Vervolgens hebben we berekend wat de partijen op regionaal niveau zouden ontvangen in 2014, moest voor het hele jaar de uitslag van de verkiezingen van 25 mei 2014 geldig zijn geweest.

	Stemmen VP	Zetels VP	Zetels BHP	Dotatie VP	Fr.toelagen VP	Fr.toelagen BHP	Totaal
N-VA	1.336.838	43	3	2.666.850,96	1.320.179,56	65.128,83	4.052.159,35
CD&V	858.807	27	2	1.562.112,63	828.949,96	43.419,22	2.434.481,81
Open Vld	590.859	19	5	1.313.419,78	583.335,15	108.548,04	2.005.302,97
sp.a	584.451	18	3	1.188.257,49	552.633,30	65.128,83	1.806.019,62
Groen	363.265	10	3	743.270,57	307.018,50	65.128,83	1.115.417,90
Vlaams Belang	247.748	6	1	545.723,24	184.211,10	21.709,61	751.643,95
LDD	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00

⁵ Geïndexeerde bedragen, op basis van de in april 2014 geldende index.

⁶ VP = Vlaams Parlement; BHP = Brussels Hoofdstedelijk Parlement + Raad van de VGC.

In onderstaande tabel geven we ten slotte de verschillen in overheidsinkomsten op regionaal niveau op jaarbasis per partij weer, die het gevolg zijn van de verschillen in verkiezingsresultaten tussen 2009 en 2014.

	Regionale overheids- inkomsten vóór 25 mei	Regionale overheids- inkomsten na 25 mei	Verschil
N-VA	1.630.302,43	4.052.159,35	+ 2.421.856,92
CD&V	2.912.136,05	2.434.481,81	– 477.654,24
Open Vld	2.002.593,36	2.005.302,97	+ 2.709,61
sp.a	1.962.898,42	1.806.019,62	– 156.878,80
Groen	875.886,24	1.115.417,90	+ 239.531,66
Vlaams Belang	1.960.548,19	751.643,95	– 1.208.904,24
LDD	930.687,68	0,00	– 930.687,68

3.2. Personeelsleden

Hoeveel personeelsleden de fracties en fractieleden in totaal krijgen, hangt af van de grootte van de fractie.⁷ Naar aanleiding van de hervorming van de Senaat in het kader van de zesde staatshervorming zijn de bepalingen inzake de toekenning van fractiemedewerkers in de Kamer en de Senaat bovendien gewijzigd. De regels die na 25 mei van toepassing zijn, zowel op federaal als regionaal niveau, worden hieronder weergegeven.

In de Kamer wordt het aantal personeelsleden als volgt berekend:

- 1 administratief medewerker per fractielid
- 1,15 universitair medewerker per fractielid
- 1 medewerker voor fracties kleiner dan 10 leden – 2 medewerkers voor fracties kleiner dan 20 leden – 3 medewerkers voor fracties vanaf 20 leden
- 1 fractiesecretaris per fractie

In de Senaat wordt het aantal personeelsleden als volgt berekend:⁸

- 1 administratief medewerker per gecoöpteerd senator
- 1 universitair medewerker per fractielid
- 1 fractiesecretaris voor fracties vanaf 3 leden – 0,5 fractiesecretaris voor fracties met 2 leden

In het Vlaams Parlement wordt het aantal personeelsleden als volgt berekend:

- 1 administratief medewerker per fractielid
- 1 wetenschappelijk medewerker per 3 fractieleden
- 0,5 wetenschappelijk medewerker per extra 1 of 2 fractieleden
- 1 administratief medewerker per 20 leden
- 1 administratief medewerker per erkende fractie
- 1 wetenschappelijk medewerker per fractie vanaf 3 leden
- 1 fractiesecretaris per erkende fractie

In het Brussels Parlement wordt het aantal personeelsleden als volgt berekend:

- 1 administratief medewerker per fractielid
- 1 universitair medewerker per fractie
- 1 universitair medewerker per 5 fractieleden

---

⁷ We maken abstractie van de extra medewerkers die worden toegekend aan de parlementsleden met een speciaal mandaat, waaronder leden van het bureau of de voorzitter.

⁸ Daarenboven krijgen de fracties (van minstens twee leden) nog een toelage ter beschikking gesteld door de Senaat, waarvan ze gebruik kunnen maken om bijkomende fractiemedewerkers voor te stellen. Met deze toelage en de daaruit voortvloeiende extra parlementaire medewerkers wordt in deze berekeningen geen rekening gehouden.

In eerste instantie hebben we berekend hoeveel fractiemedewerkers de Vlaamse politieke partijen van de verschillende parlementen ter beschikking kregen vóór de verkiezingen van 25 mei.

	Kamer	Senaat	Vlaams Parlement	Brussels H. Parlement	Totaal
N-VA	57,35	22,00	27,00	2,00	108,35
CD&V	36,85	11,50	45,50	4,00	97,85
Open Vld	28,65	10,00	33,50	5,00	77,15
sp.a	28,65	11,50	28,50	5,00	73,65
Groen	12,25	3,50	12,50	3,00	31,25
VI. Belang	24,55	7,00	25,50	2,00	59,05
LDD	2,05	0,00	11,00	0,00	13,05

Vervolgens hebben we berekend hoeveel fractiemedewerkers de Vlaamse politieke partijen van de verschillende parlementen ter beschikking krijgen na de verkiezingen van 25 mei.

	Kamer	Senaat	Vlaams Parlement	Brussels H. Parlement	Totaal
N-VA	77,10	17,00	61,50	4,00	159,60
CD&V	41,70	10,00	40,00	3,00	94,70
Open Vld	33,10	7,00	28,50	7,00	75,60
sp.a	30,95	7,00	27,00	4,00	68,95
Groen	12,75	2,50	16,50	4,00	35,75
VI. Belang	6,45	2,50	11,00	2,00	21,95
LDD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00